

Dosarul nr. 2ra-271/20

Prima instanță: Judecătoria Dondușeni (jud. I. Țîmbalari)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Gh. Scutelnic, A. Garbuz, A. Ciobanu)

DECIZIE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Leonid Guzun, succesor în drepturi a lui Iuliu Guzun

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Iuliu Guzun împotriva Consiliului raional Dondușeni, Comisiei speciale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a restitui în natură bunurile imobile și de a achita compensația în formă bănească pentru unele bunuri, încasarea compensației pentru bunurile confiscate și naționalizate, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Iuliu Guzun și menținută hotărârea din 4 mai 2015 a Judecătoriei Dondușeni, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 29 februarie 2012, Iuliu Guzun a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Dondușeni, Comisiei speciale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a restitui în natură bunurile imobile și de a achita compensația în formă bănească pentru unele bunuri, încasarea compensației pentru bunurile confiscate și naționalizate, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 18 decembrie 2007, s-a adresat către Comisia specială raională Dondușeni privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice pentru a-i fi

despăgubite prejudiciile morale și restituită averea tatălui său Ioan Guzun, care a fost arestat de către organele NKVD a URSS și împușcat în anul 1941, apoi reabilitat în anul 1991.

A relatat că la 12 iunie 2009, Comisia specială raională Dondușeni privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice i-a comunicat, prin scrisoarea nr. 321, că i-a fost refuzată restituirea terenurilor (inclusiv arabile), pașunelor, viței-de-vie din motivul că acestea cad sub prohibiția normei juridice prevăzute la art. 12 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nr. 1225-XII din 8 decembrie 1992.

De asemenea, Comisia specială a refuzat restituirea batozelor de treierat cereale (3 unități), locomobilul cu aburi (2 unități), moara de la Mihăileni cu multitudinea de utilaje și mecanisme motivând că nu au fost prezentate actele de evaluare și că în componența Comisiei nu sunt specialiști necesari care ar putea determina valoarea acestor bunuri.

Astfel, la 10 decembrie 2010, s-a adresat cu o cerere în adresa Comisiei Guvernamentale cu privire la problemele victimelor represiunilor politice de pe lângă Ministerul Justiției al RM, prin care a solicitat să i se explice cine urmează să-i recupereze terenurile și plantațiile în natură sau echivalentul lor la prețul de piață, cine urmează să efectueze evaluarea la trei batoze mari de treierat cereale, două locomobile mari cu aburi, utilaj de măcinat făina de păpușoi compus din două pietre mari de diametru de 1,8 m, locomotiva cu aburi de marca „Baden”.

Drept urmare, prin scrisoarea nr. 03/3994 din 11 ianuarie 2011, Ministerul Justiției al RM i-a explicat că potrivit prevederilor art. 12 din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice nu se restituie terenurile, pădurile, plantațiile multianuale, obiectivele scoase din circuitul civil, precum și alte bunuri confiscate, naționalizate sau scoase în orice alt mod din posesie din considerente ce nu au legătura cu represiunile politice.

În ceea ce privește pământul și alte bunuri, i-a fost comunicat că ele nu se restituie, deoarece acestea au fost trecute în proprietatea statului pentru alte motive decât represiunile politice, iar modul de evaluare a bunurilor mobile care nu există în natură se efectuează de către întreprinderile de evaluare în condițiile Legii cu privire la activitatea de evaluare nr. 989-XV din 18 aprilie 2002.

A menționat reclamantul că toate întreprinderile de evaluare și a evaluatorilor indicate în lista întocmită de Ministerul Justiției al RM la care s-a adresat nu efectuează evaluarea utilajelor agricole ieșite din uz (batoze, locomobile, utilaj din două pietre).

La fel, privind evaluarea pământului s-a adresat și la ÎS „Cadastru”, care prin răspunsul nr. 0135/4194 din 7 iunie 2011, i-a refuzat pe motiv că, prin prisma Metodologiei de evaluare a bunurilor imobile confiscate, naționalizate sau scoase în alt mod din posesia persoanelor supuse represiunilor politice, aprobată prin Ordinul nr. 136 din 5 septembrie 2008, ÎS „Cadastru” prestează servicii de evaluare a construcțiilor și încăperilor cu destinație locativă și nelocativă.

La 14 decembrie 2011, s-a adresat cu o cerere la Comisia specială Dondușeni, prin care a solicitat restituirea (retrocedarea) în natură a 70 ha pământ arabil, 15 ha

pășune, 4,5 ha viță-de-vie altoită soiuri europene, precum și să i se achite compensația în formă bănească pentru casa de locuit în care au locuit morarul și mecanicul cu familiile sale, roada plantației viței-de-vie - 4,5 ha, utilajul agricol folosit la prelucrarea solului (borone, pluguri, semănători, cultivatoare), utilaj cu două pietre mari D-1,8 m destinat pentru măcinarea făinei de porumb și urluială amplasat în clădirea morii, locomotiva cu abur mare de marca „Baden”, care pune în funcțiune utilajul morii și utilajul de vânturat, șopron pentru depozitarea paielor destinat pentru locomotiva cu abur, două clădăuci acoperite cu șindrilă anexe la magazie din ambele părți destinate pentru cai în perioada caldă a anului, trei batoze mari de treierat cereale (două de marca „Claiton” și una „Marshalca”), două locomobile cu abur care puneau în funcțiune mașinile de treierat, treizeci godaci cu greutatea de 80 kg fiecare, cinci scroafe și un ger cu greutatea de peste 200 kg fiecare, căsoaia de la vie construcție capitală de lampaci acoperită cu șindrilă unde se afla paznicul, drobilca, presul, cadele, utilajele de prelucrat terenul printre rândurile la viță-de-vie, zece covoare (războaie din lână), cărțile din biblioteca familiei în număr de 100 de bucăți, care au aparținut tatălui său, Ion Guzun cu drept de proprietate și care au fost confiscate în legătură cu represiunile politice după arestarea ultimului la data de 24 iunie 1941.

Astfel, la 30 ianuarie 2012, a primit răspunsul nr. 87, prin care i-a fost refuzat în restituirea și compensarea averii confiscate pe motiv că prin decizia din 4 martie 2009, Comisia a constatat temeiul de restituire a compensației pentru bunurile confiscate în sumă de 5 705 016 de lei, că a fost omis termenul de modificări în obiectul și conținutul cererii sale.

A considerat că acest lucru este eronat și ilegal, deoarece prin cererea sa din 18 decembrie 2007, adresată Comisiei, dânsul a solicitat retrocedarea în natură și recuperarea compensației bunurilor confiscate în toată plenitudinea lor, dar Comisia nu s-a expus în privința multor bunuri, omițând (intenționat sau din neglijență) recuperarea valorii lor, iar refuzul este neîntemeiat și ilegal.

A evidențiat că prin hotărârea din 18 decembrie 2008 a Judecătoriei Dondușeni, a fost constatat faptul confiscării și naționalizării bunurilor solicitate în legătură cu represiunea politică ce i-au aparținut lui Ion Guzun în anul 1941.

Prin urmare, având în vedere prevederile art. 123 alin. (2) CPC, a remarcat că Comisia specială de pe lângă Consiliul raional Dondușeni nu era în drept să refuze retrocedarea bunurilor care există în natură (terenurile, vița-de-vie), precum și compensarea valorii bunurilor imobile și mobile menționate, aducând o interpretare eronată și ilegală a legislației în vigoare.

A accentuat că i-a fost cauzat prejudiciu moral prin faptul că Comisia specială privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice de pe lângă Consiliul raional Dondușeni, nu respectă prevederile legislației în vigoare din care cauză el fiind o persoană cu vârstă înaintată este nevoit să facă multe drumuri, să suporte cheltuieli pentru a-și apăra dreptul său, fiind totalmente corect. Astfel, prejudiciul moral cauzat îl apreciază la suma de 50 000 de lei, sumă care îi va aduce satisfacție morală.

Totodată, a consideră că acțiunile Comisiei speciale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice de pe lângă Consiliul raional Dondușeni, prin care i-a fost refuzată retrocedarea în natură a bunurilor menționate anterior, sunt ilegale.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 5, 85, 166-167 CPC, art. 10 alin. (1), 12 alin. (1), (3), (4), (6), (7), (9) din Legea nr. 1225 din 8 decembrie 1992, pct. 3 din Regulamentul privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice, precum și achitarea compensației în cazul decesului ca urmare a represiunilor politice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 627 din 5 iunie 2007.

A solicitat admiterea acțiunii, recunoașterea ca ilegale acțiunile Comisiei speciale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice de pe lângă Consiliul raional Dondușeni, prin care i-a fost refuzat în retrocedarea în natură și compensarea în forma bănească a bunurilor confiscate și naționalizate, restituirea în beneficiul lui în natură a 70 ha de teren arabil, 15 ha de pășune, 4,5 ha de viță-de-vie altoită cu soiuri europene, precum și achitarea compensației pentru casa de locuit în care a locuit morarul și mecanicul cu familiile lor, roada plantației viței-de-vie, utilajul agricol folosit la prelucrarea solului (boroane, pluguri, semănători, cultivatoare), utilaj cu două pietre mari D-1,8 m destinat pentru măcinarea făinii de porumb și urluială din clădirea morii, locomotiva cu abur mare de marca „Baden”, care pune în funcțiune utilajul morii și utilajul de vânturat, șopron pentru depozitarea paielor destinat pentru locomotiva de abur, două clădăuci acoperite cu șindrilă anexe la magazie din ambele părți destinate pentru cai în perioada caldă a anului, trei batoze mari de treierat cereale (două de marca „Claiton” și una de marca „Marshalca”), două locomobile cu abur care puneau în funcțiune mașinile de treierat, 30 godaci de 80 kg fiecare, 5 scroafe și 1 ger cu greutatea de peste 200 kg fiecare, căsoaia de la vie construcție capitală de lampaci acoperită cu șindrilă unde se afla paznicul, drobilca, preșul, cadele, utilajele de prelucrat terenul printre rândurile la viță-de-vie, 10 covoare (războaie din lână), cărțile din biblioteca familiei 100 buc, care au aparținut tatălui Ion Guzun cu drept de proprietate și care au fost confiscate în legătură cu represiunile politice după arestarea ultimului la data de 24 iunie 1941, repararea prejudiciului moral în sumă de 50 000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

La 18 iunie 2013, Iuliu Guzun a depus cerere de modificare a pretențiilor, prin care a solicitat obligarea Comisiei speciale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice de pe lângă Consiliul raional Dondușeni la compensarea în formă bănească a valorii a 70 ha de pământ arabil, 15 ha de pășune și 4,5 ha de viță-de-vie altoită soiuri europene.

În motivarea acesteia a invocat că, inițial, a solicitat recuperarea în natură a 70 ha de pământ arabil, 15 ha de pășune și 4,5 ha de viță-de-vie altoită soiuri europene, dar la moment nu mai dorește recuperarea acestora în natură, ci compensarea în formă bănească a valorii terenurilor.

În aceeași zi, Iuliu Guzun a mai depus o cerere suplimentară, prin care a solicitat obligarea Comisiei speciale privind restituirea valorii bunurilor prin

achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice de pe lângă Consiliul raional Dondușeni la compensarea în formă bănească a valorii butașilor care au fost plantați pe 4,5 ha de viță-de-vie altoită soiuri europene în cuantum de 119 988 de lei.

Prin hotărârea din 3 iulie 2013 a Judecătorei Dondușeni, a fost admisă acțiunea.

Au fost recunoscute ca ilegale acțiunile Comisiei special privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea compensației persoanelor supuse represiunilor politice, de pe lângă Consiliul raional Dondușeni, prin care lui Iuliu Guzun s-a refuzat retrocedarea în natură a 70 ha de pământ arabil, 15 ha de pășune, 4,5 ha de viță-de-vie altoită cu soiuri europene, precum și achitarea compensației în formă bănească pentru casa de locuit în care a locuit morarul și mecanicul cu familiile lor, roadă plantației viței-de-vie, utilajul agricol folosit la prelucrarea solului (boroane, pluguri, semănători, cultivatoare), utilaj cu două pietre mari D-1,8 m destinat pentru măcinarea făinii de porumb și urluială din clădirea morii, locomotiva cu abur mare de marca „Baden”, care pune în funcțiune utilajul morii și utilajul de vînturat, șopron pentru depozitarea paielor destinat pentru locomotiva de abur, două clădăuci acoperite cu șindrilă anexe la magazie din ambele părți destinate pentru cai în perioada caldă a anului, trei batoze mari de treierat cereale (două de marca „Claiton” și una „Marshalca”), două locomobile cu abur care puneau în funcțiune mașinile de treierat, 30 godaci de 80 kg fiecare, 5 scroafe și 1 ger cu greutatea peste 200 kg fiecare, căsoaia de la vie construct capitală de lampaci acoperită cu șindrilă unde se află paznicul, drobilca, preșul, cadele, utilajele de prelucrat terenul printre rândurile la vița-de-vie, 10 covoare (războaie din lână), cărțile din biblioteca familiei 100 de bucăți.

A fost încasată de la Consiliul raional Dondușeni în beneficiul lui Iuliu Guzun valoarea averii confiscate a 70 ha de pământ arabil, 15 ha de pășune, 4,5 ha viță-de-vie altoită soiuri europene - 1 194 931,62 de lei, a casei de locuit în care au locuit morarul și mecanicul cu familiile sale - 72 377 de lei, a roadei plantației de viță-de-vie - 4,5 ha - 95 708 de lei, a butașilor - 119 988 de lei, a utilajului agricol folosit la prelucrarea solului (boroane, pluguri, semănători, cultivatoare) - 4 800 de lei, a utilajului cu două pietre mari D-1,8 m, destinat pentru măcinarea făinei de porumb și urluială amplasat în clădirea morii - 240 385 de lei, a locomotivei cu abur mare de marca „Baden”, care pune în funcțiune utilajul morii și utilajul de vînturat - 841 427 de lei, a șopronului pentru depozitarea paielor destinat pentru locomotiva cu abur - 5 373 de lei, a două clădăuci acoperite cu șindrilă anexe la magazie din ambele părți destinate pentru cai în perioada caldă a anului - 7 366 de lei, a trei batoze mari de treierat cereale (două de marca „Claiton” și una „Marshalca”) - 1 597 423 de lei, a două locomobile cu abur care puneau în funcțiune mașinile de treierat - 567 386 lei, 30 godaci cu greutatea de 80 kg fiecare - 59 904 lei, 5 scroafe cu greutatea de peste 200 kg fiecare - 9 000 lei, un ger cu greutatea de peste 200 kg - 1 800 de lei, a căsoaiei de la vie construcție capitală de lampaci acoperită cu șindrilă unde se află paznicul, a drobilcăi, preșului, cadelor, utilajului de prelucrat terenul printre rândurile la vița-de-vie - 7 873 de lei, a zece covoare (războaie din lână) -

60 000 de lei, a cărților din biblioteca familiei în număr de 100 de bucăți - 8 000 de lei, iar în total suma de 4 893 741,62 de lei.

A fost încasat de la Consiliul rațional Dondușeni în beneficiul lui Iuliu Guzun suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

A fost încasată de la Consiliul rațional Dondușeni în beneficiul lui Iuliu Guzun suma de 7 350 de lei cu titlu de cheltuieli pentru serviciul juridic acordat și suma de 1 050 de RON, în echivalentul valutei naționale conform cursului valutar oficial al BNM la data executării hotărârii, cu titlu de cheltuieli de judecată.

Prin decizia din 14 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de Consiliul raional Dondușeni, casată integral hotărârea din 3 iulie 2013 a Judecătoriei Dondușeni și emisă o nouă hotărâre prin care a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 26 martie 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Iuliu Guzun, casată integral decizia din 14 noiembrie 2013 a Curții de Apel Bălți, cu restituirea pricinii pentru rejudecare la Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

Prin încheierea din 6 mai 2014 a Curții de Apel Bălți, a fost restituită cererea de apel din 8 august 2013 depusă de Consiliul raional Dondușeni împotriva hotărârii din 3 iulie 2013 a Judecătoriei Dondușeni.

Prin decizia din 13 august 2014 a Curții Supreme de Justiție, a fost respins recursul declarat de Consiliul raional Dondușeni și menținută încheierea din 6 mai 2014 a Curții de Apel Bălți.

La 17 decembrie 2014, Ministerul Finanțelor al RM a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii din 3 iulie 2013 a Judecătoriei Dondușeni, a încheierii din 6 mai 2014 a Curții de Apel Bălți și a deciziei din 13 august 2014 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat admiterea acesteia, casarea hotărârii primei instanțe, a încheierii instanței de apel și a deciziei instanței de recurs, cu remiterea cauzei la rejudecare

Prin încheierea din 4 februarie 2015 a Curții Supreme de Justiție, a fost remisă pricina civilă la Judecătoria Dondușeni pentru examinarea cererii de revizuire depusă de Ministerul Finanțelor al RM, conform competenței.

Prin încheierea din 2 aprilie 2015 a Judecătoriei Dondușeni, a fost admisă cererea de revizuire depusă de Ministerul Finanțelor al RM, casată hotărârea din 3 iulie 2013 a Judecătoriei Dondușeni și dispusă rejudecarea pricinii.

Prin hotărârea din 4 mai 2015 a Judecătoriei Dondușeni, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin încheierea din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost admis demersul reprezentantului apelantului Iuliu Guzun, avocatul Snejana Teleba privind înlocuirea apelantului Iuliu Guzun cu succesorul său în drepturi Leonid Guzun.

A fost înlocuit apelantul decedat Iuliu Guzun cu succesorul său în drepturi Leonid Guzun.

Prin decizia din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de către Iuliu Guzun și menținută hotărârea din 4 mai 2015 a Judecătoriei Dondușeni.

La 21 decembrie 2019, prin intermediul Oficiului poștal, Leonid Guzun, succesor în drepturi a lui Iuliu Guzun a declarat recurs împotriva deciziei din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii primei instanțe și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel, considerându-le ilegale și pasibile de a fi casate, deoarece instanțele de judecată ierarhic inferioare au încălcat și aplicat eronat normele de drept material.

Instanța de apel nu a dat o analiză multiaspectuală concluziilor primei instanțe, probelor prezentate, precum și circumstanțelor cauzei.

Totodată, a considerat recurentul că, la caz, a avut loc o încălcare a prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, pe motiv că instanțele judecătorești au emis hotărâri care contravin legislației în vigoare și anume, legiuitorul a hotărât recuperarea obligatorie, fără careva restricții sau limitări a persoanelor supuse represiunilor politice sau moștenitorilor acestora, în temeiul Legii nr. 1225 din 8 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

A obiectat că instanța de apel nu s-a expus asupra cerinței de casare a încheierii din 2 aprilie 2015 a Judecătoriei Dondușeni, prin care a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și casată hotărârea din 3 iulie 2013 a Judecătoriei Dondușeni, cu dispunerea rejudecării cauzei.

Prin urmare, a subliniat că în acest caz este încălcat flagrant principiul securității raporturilor juridice care în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, este consacrat în mod explicit în legătură cu unul dintre drepturile fundamentale reglementate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, respectiv dreptul la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 23 octombrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 172 vol. III), fiind recepționată de reprezentantul recurentului, avocatul Snejana Teleba la 25 octombrie 2019, fapt ce se atestă prin avizul de recepție anexat la actele cauzei (f. d. 173 vol. III).

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 21 decembrie 2019 în termenul legal.

La 14 ianuarie 2020, în adresa intimaților Consiliul raional Dondușeni și Ministerul Finanțelor al RM a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Leonid Guzun, succesor în drepturi a lui Iuliu Guzun, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 189 vol. III), fiind recepționată de către Ministerul Finanțelor al RM și de către Consiliul raional Dondușeni la 17 ianuarie

2020, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 203-204 vol. III).

La 7 februarie 2020, prin intermediul Oficiului Poștal, Consiliul raional Dondușeni a depus referință la recursul declarat de Leonid Guzun, succesor în drepturi a lui Iuliu Guzun, solicitând respingerea recursului.

Până la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care Ministerul Finanțelor al RM să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

După cum denotă actele cauzei, la 3 iunie 2015 Iuliu Guzun a declarat apel împotriva hotărârii din 4 mai 2015 a Judecătoriei Dondușeni, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii din 4 mai 2015 a Judecătoriei Dondușeni, cu pronunțarea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii, totodată solicitând și casarea încheierii din 2 aprilie 2015 a Judecătoriei Dondușeni, prin care a fost admisă cererea de revizuire depusă de Ministerul Finanțelor al RM, casată hotărârea din 3 iulie 2013 a Judecătoriei Dondușeni și dispusă rejudecarea cauzei (f. d. 255 vol. II).

Iar prin decizia din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Iuliu Guzun și menținută hotărârea din 4 mai 2015 a Judecătoriei Dondușeni.

Instanța de recurs conchide, însă, că decizia instanței de apel din 19 septembrie 2019 este adoptată cu încălcarea legislației procedurale, respectiv nu poate fi menținută.

În acest sens se va nota că, instanța de apel judecând apelul declarat de către Iuliu Guzun și ajungând la concluzia temeiniciei hotărârii primei instanțe, nu a supus verificării inclusiv legalitatea și temeinicia încheierii din 2 aprilie 2015 a Judecătoriei Dondușeni, prin care a fost admisă cererea de revizuire depusă de Ministerul Finanțelor al RM, casată hotărârea din 3 iulie 2013 a Judecătoriei

Dondușeni și dispusă rejudecarea cauzei, a cărei casare se solicită în cererea de apel de către Iuliu Guzun.

Or, deși instanța de apel în partea descriptivă a deciziei, a făcut referire la faptul că în cererea de apel, apelantul Iuliu Guzun de asemenea a solicitat și casarea încheierii din 2 aprilie 2015 a Judecătoriei Dondușeni, partea motivată și dispozitivul deciziei instanței de apel din 19 septembrie 2019 nu cuprinde și soluția instanței cu privire la această cerință a apelantului Iuliu Guzun.

Mai cu seamă că, potrivit art. 453 alin. (2) CPC, încheierea de admitere a cererii de revizuire se supune căilor de atac odată cu fondul cauzei, în condițiile legii.

Așadar, în virtutea principiului disponibilității, având în vedere că părțile determină sfera controlului judiciar efectuat de către instanța de apel, prin prisma prevederilor art. 373 alin. (1) CPC, instanța de apel era obligată odată cu verificarea legalității și temeiniciei hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în prima instanță, să supună verificării legalitatea și temeinicia încheierii din 2 aprilie 2015 a Judecătoriei Dondușeni, prin care a fost admisă cererea de revizuire depusă de Ministerul Finanțelor al RM, casată hotărârea din 3 iulie 2013 a Judecătoriei Dondușeni și dispusă rejudecarea cauzei, care este susceptibilă căii de atac odată cu fondul cauzei.

Drept urmare, întru evitarea încălcării prevederilor art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest motiv din recurs este apreciat de instanța de recurs ca unul care duce la admiterea recursului cu casarea deciziei instanței de apel și remiterea cauzei la rejudecare, fiind evident că instanța de apel la judecarea cauzei a admis încălcarea normelor de drept procedural, eroarea judiciară care nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În consecință, analiza celorlalte critici formulate în recurs nu mai este necesară, acestea urmând a fi avute în vedere de către instanța de apel la rejudecarea cauzei.

Față de cele ce preced, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de Leonid Guzun, succesor în drepturi a lui Iuliu Guzun.

Se casează decizia din 19 septembrie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Iuliu Guzun împotriva Consiliului raional Dondușeni, Comisiei speciale privind restituirea valorii bunurilor prin achitarea de compensații persoanelor supuse represiunilor politice cu privire la recunoașterea ilegalității refuzului de a restitui în natură bunurile imobile și de a achita compensația în formă bănească pentru unele bunuri, încasarea compensației pentru bunurile confiscate și naționalizate, repararea prejudiciului moral și încasarea

cheltuielilor de judecată, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Bălți,
de un alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Nina Vascan

Victor Burduh